

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România

Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București

Telefon: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557

Fax: +40 21 252 4860

Web: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro

E-mail: office@iiccr.ro

Către,

***Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
Secția Parchetelor Militare***

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România – I.I.C.C.R., cu sediul în București, str. Matei Voievod nr.18, sector 2, în baza prerogativelor prevăzute de H.G. nr.1724/2005 cu modificările și completările ulterioare, în domeniul investigării și sesizării organelor în drept cu privire la crimele, abuzurile și încălcările drepturilor omului săvârșite în timpul regimului comunist în România, precum și în conformitate cu prevederile art. 221 și urm. din Codul de procedură penală, prin reprezentanți legali, formulăm prezenta

SESIZARE

cu privire la abuzurile și crimele săvârșite, ordonate sau inspirate de către comandanții și ofițerii cu atribuții de conducere din cadrul sistemului penitenciar din România, identificați conform Listei de nume anexate, care în perioada martie 1945 – decembrie 1989, au folosit sistemul de detenție ca principal instrument de realizare a politicii de exterminism social pentru lichidarea fizică, prin asasinat, deportare, înțemnițare, muncă forțată, a unor categorii sociale (burghezie, moșierime, țărani, intelectuali, studenți, clerici) și pentru exterminarea programată a deținuților politici.

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România

Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București

Telefon: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557

Fax: +40 21 252 4860

Web: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro

E-mail: office@iiccr.ro

1. Victimele regimului penitenciar românesc

În fapt, conform datelor cuprinse în **Raportul Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România (2006)**, în perioada martie 1945 – decembrie 1989, penitenciarele din rețeaua Direcției Generale a Penitenciarelor din România au fost destinate realizării scopului represiv al regimului comunist, urmărind:

- „**distrugerea** partidelor politice, prin arestarea liderilor și militanților;
- **persecutarea și încarcerarea** minorităților etnice, religioase, culturale ori de orientare sexuală, precum și a minorităților de gândire de la Asociația Teosofică Română din anii 1950 și până la prigonirea mișcării Meditației Transcendentale din anii 1980;
- **executarea programată** a deținuților politici;
- **exterminarea grupurilor de partizani** din rezistența anticomunistă armată în munți (1945-1962);
- **represiunea împotriva cultelor și exterminarea/persecutarea** tuturor celor care se opuneau comunismului, deopotrivă din rândul majorității etnic române, ca și din rândul minorităților; desființarea Bisericii Greco-Catolice, persecuțiile împotriva mișcării sioniste;
- **arestarea, uciderea, detenția politică sau deportarea țăranilor** care opuneau rezistență față de colectivizare concomitent cu lichidarea violentă a revoltelor țărănești (1949-1962).
- **Arestarea și torturarea studenților protestatari** (de la Timișoara, București, Cluj, Iași), implicați în acțiunile studențești din anul 1956;
- **Arestarea și deportarea muncitorilor protestatari**, participanți la grevele din anii 1980 organizate în Valea Jiului și Brașov;
- **Arestarea și reprimarea principalilor oponenți și dizidenți** din anii '70 și '80.”

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România

Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București

Telefon: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557

Fax: +40 21 252 4860

Web: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro

E-mail: office@iiccr.ro

Victimele represiunii și ale crimelor săvârșite în sistemul penitenciar românesc sunt prevăzute atât în Raportul Comisiei Prezidențiale, cât mai ales în documentele interne și în datele statistice gestionate chiar de Direcția Generală a Penitenciarelor.

Potrivit datelor din Raport, „ca urmare a politicii criminale a regimului comunist, au fost deținute în închisori și lagăre, deportate/strămutate sute de mii de persoane. Cifrele propuse de cercetători, luate în considerare de această Comisie, se situează între 500.000 – 2.000.000 de victime. Dificultatea estimării provine din ocultarea sistematică de către Securitate, Procuratură, Miliție, Trupe de Grăniceri, Armată și alte organe represive a informațiilor privind soarta multora dintre aceste victime.”

Experții Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România au identificat, în urma documentării în fondurile arhivistice și pe baza mărturiilor adunate de la supraviețuitori, un număr considerabil de victime ale regimului de detenție provenind din:

- elita militară românească (106 morți și arestați în penitenciare);
- elita religioasă (586 de preoți ortodocși, 84 de preoți greco-catolici, 52 preoți romano-catolici);
- elita politică românească (836 de personalități marcante);
- elita economică și de afaceri (672 economiști, mici proprietari și oameni de afaceri);
- elita intelectualilor români (221 de intelectuali: istorici, profesori, scriitori, avocați, jurnaliști, ingineri, medici, actori etc.);
- activiști politici (1022 persoane).

Tabloul represiunii și exterminării programate a deținuților din penitenciare, din anii 1945 – 1989 este evidențiat în datele statistice și centralizatoarele anexate prezentei sesizări penale. Documentele Direcției Generale a Penitenciarelor confirmă prin tabele nominale listele deținuților arestați în perioada 1945 – 1989 pentru săvârșirea de infracțiuni de natură politică, cu

menționarea celor care au supraviețuit, a celor care au decedat în urma îmbolnăvirilor, a celor care au decedat în urma execuțiilor comandate în penitenciare, precum și a loturilor de deținuți politici transferați din închisorile de execuție și uciși (loturile dobrogene și alte loturi de deținuți).

2. Actele de represiune și crimele săvârșite, ordonate sau inspirate de către comandanții și ofițerii cu atribuții de conducere din cadrul sistemului penitenciar din România

Sistemul penitenciar comunist a fost construit și consolidat pentru a corespunde politicii de exterminare socială a deținuților politici. Comparativ cu regimul de detenție al deținuților de drept comun, deținuții politici, considerați „contrarevoluționari” au fost supuși sistematic unor tratamente inumane, torturii, finalizate cu execuții colective.

Abuzurile și crimele săvârșite, ordonate sau inspirate de către comandanții și ofițerii cu atribuții de conducere din cadrul sistemului penitenciar din România în perioada 1945 – 1989, pot fi rezumate astfel:

1. încarcerări, detenții și rețineri în penitenciare fără forme legale sau în lipsa unor hotărâri judecătorești;
2. încălcarea drepturilor prevăzute prin *Regulamentul referitor la primirea, deținerea, paza și regimul deținuților în penitenciare* (încălcarea drepturilor de plimbare, de vorbitor, pachete și scrisori, neacordarea obiectelor vestimentare);
3. expunerea deținuților la condiții de detenție inumane și la rele tratamente (ocuparea supraaglomerată a celulelor, lipsa paturilor etc.);
4. folosirea bătăii ca metodă de educare de către cadre, atât împotriva deținuților adulți, cât și împotriva deținuților minori;
5. lipsa medicamentelor, refuzul de a acorda asistență medicală deținuților bolnavi de TBC și sifilis în unități sanitare, netratarea bolnavilor

contagioși, neaprobarea internării deținuților bolnavi cronici în spitale civile;

6. reducerea rațiilor alimentare și obligarea la muncă silnică de 10-13 ore pe zi; starea deficitară a nutriției a făcut ca deținuții politici să fie devitaminizați, deproteinizați, determinând degradarea sănătății acestora și apariția deceselor în urma unor boli specifice (ciroze hepatice, ictere);

7. încălcarea dreptului la asistență juridică („*deținuții aveau dreptul la vorbitor cu avocatul numai în faza judecătii și doar cu aprobarea președintelui instanței de judecată; avocatul nu avea permisiunea de a-l sfătui pe deținut ce și cum să declare la interogatoriu*” – extras din corespondența DGP);

8. menținerea în detenție a femeilor gravide și a copiilor cu vârstă de până la un an;

9. alimentarea artificială a deținuților aflați în greva foamei;

10. execuțiile individuale și colective ale segmentului deținuților politici și ale dizidenților;

11. neîntocmirea formalităților legale privind declararea deceselor deținuților, neinformarea familiilor cu privire la decesul deținuților – rude, înhumarea deținuților în gropi comune.

Represiunea și exterminarea deținuților politici a fost un fenomen programat, construit ca un sistem bine structurat, de eliminare din viața socială a tuturor oponentilor și dizidenților, reglementat în cele mai mici detalii printr-un **ansamblu de acte normative cu caracter discreționar**, discriminatoriu și represiv, format din legi, decrete, hotărâri ale Consiliului de Miniștri, regulamente de ordine interioară, întocmite de conducerea DGP și aprobate de conducerea Ministerului Afacerilor Interne, ca minister de resort, alte ordine ale ministrului afacerilor interne.

Legislația represivă, atât cea cu caracter public, dar mai ales cea cu caracter secret, confirmă existența unei politici de exterminare la nivelul

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România

Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București

Telefon: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557

Fax: +40 21 252 4860

Web: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro

E-mail: office@iiccr.ro

penitenciarelor, puse în executare sau chiar ordonate, în unele cazuri, de către conducerea DGP, de către comandanții penitenciarelor și de către loctiitorii acestora.

Sunt anexate prezentei sesizări, documentele justificative care au urmărit „legalizarea genocidului” din penitenciarele românești, respectiv:

- hotărâri ale Consiliului de Miniștri privind organizarea și funcționarea DGP, a coloniilor și unităților de muncă;
- buletine informative ale Direcției Penitenciare, Lagăre și Colonii de Muncă;
- Corespondența secretă cu organele M.A.I;
- Circularele transmise de Serviciul de Pază și Regim din DGP;
- Instrucțiunile privind aplicarea regimurilor represive deținuților politici, deținuților bolnavi de TBC;
- Notele de raport ale MAI și DGP cu privire la numeroasele mandate ilegale de deținere;
- Instrucțiunile și circularele privind regimul aplicat deținuților aflați în greva foamei;
- Regulamentele DGP privind organizarea pazei interioare și exterioare a locurilor de deținere.

3. Persoanele vinovate de săvârșirea, ordonarea și tolerarea genocidului din penitenciarele românești în perioada martie 1945 – decembrie 1989

Conducerea aparatului central al Direcției Generale a Penitenciarelor, comandanții penitenciarelor și loctiitorii acestora, alți ofițeri de penitenciare cu funcții de conducere, identificați conform listei anexate, au săvârșit, au ordonat, au inspirat și au tolerat crime de genocid, rele tratamente, tortura, și alte acte represive împotriva deținuților politici, oponenți și dizidenți ai sistemului comunist.

Cei menționați și-au „legalizat” crimele contra păcii și omenirii prin acte normative represive și nu au răspuns numeroaselor sesizări aduse la cunoștința lor

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România

Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București

Telefon: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557

Fax: +40 21 252 4860

Web: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro

E-mail: office@iiccr.ro

prin rapoartele și informările inspecției penitenciare. Cei care nu au fost implicați în mod direct în săvârșirea actelor și crimelor enunțate mai sus, sunt vinovați, în mod indirect, pentru tolerarea, întreținerea și consolidarea regimului de exterminare din penitenciare, prin acte omisive, prin neluarea măsurilor care se impuneau pentru sistarea actelor de genocid din penitenciare. Rapoartele inspecțiilor din penitenciare fac dovada că aceștia, în calitate de ofiteri cu funcții de conducere în sistem, aveau cunoștință de represaliile și morții din penitenciare, dar nu au luat nici o măsură pentru sistarea lor, devenind astfel complici la genocidul ordonat împotriva deținuților politici.

Indiferent de calitatea și natura participației penale – autori, instigatori sau complici –, cei sesizați prin prezenta trebuie să fie cercetați sub aspectul săvârșirii infracțiunii de genocid și a altor infracțiuni distincte.

Din punct de vedere juridic, faptele ofițerilor de penitenciar se înscriu în categoria **infracțiunilor contra păcii și omenirii** prin gravitatea și amploarea lor ca fenomen de masă, genocidul fiind incriminat atât de dispozițiile Codului penal în vigoare la data săvârșirii faptelor (art. 231 alin. 2), cât și de legislația penală actuală (art. 357 Cod penal).

Întreaga documentație anexată relevă faptul că actele de represiune, tortură și exterminare din penitenciare se subscriu, din punct de vedere al conținutului obiectiv și al finalității, în **categoria actelor de genocid**, fiind săvârșite în scopul de a distruge în întregime colectivitatea dizidenților politici întemnițați în penitenciare. Selecția deținuților în vederea exterminării, în regimul de detenție, a avut la bază nu doar criteriile de ordin politico-ideologic, ci și criteriile etnice, religioase și naționale.

Regimul totalitar comunist a reprezentat o formă organizată de distrugere a identității naționale și a continuității naționale a statului român, iar unul dintre instrumentele de represiune a fost Direcția Generală a

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România

Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București

Telefon: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557

Fax: +40 21 252 4860

Web: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro

E-mail: office@iiccr.ro

Penitenciarelor, care a alocat resursele necesare exterminării deținuților politici.

Reglementate și în legislația penală anterioară anului 1989 – Codul penal din 1968, infracțiunile contra păcii și omenirii beneficiază de **imprescriptibilitate** în ceea ce privește denunțarea, urmărirea, judecarea și condamnarea făptuitorilor.

În aceeași măsură și de o gravitate similară, faptele sesizate pot constitui elementul material al unor infracțiuni distincte de omor deosebit de grav (omor săvârșit asupra a două mai multe persoane), vătămare corporală, vătămarea corporală gravă, lipsirea de libertate în mod ilegal, supunerea la muncă forțată sau obligatorie, arestarea nelegală și cercetarea abuzivă, pentru care termenul de prescripție nu poate fi considerat împlinit întrucât conform art. 128 din Codul Penal prescripția se suspendă pe timpul cât o împrejurare de neînlăturat împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale.

Până în anul 1990, acțiunea penală nu a putut fi pusă în mișcare datorită existenței regimului comunist totalitar responsabil de faptele sesizate și în condițiile unei voințe politice contrare înlăturării justiției pentru faptele incriminate și numite chiar în Codul penal în vigoare la acea dată „pedepse politice”. Prin urmare, calcularea termenului de prescripție pentru faptele sesizate și incriminate ca infracțiuni distincte de categoria infracțiunilor contra păcii și omenirii (infracțiuni imprescriptibile) trebuie să se facă începând cu anul 1990.

Învedereăm, de asemenea, faptul că toate actele de represiune și exterminare săvârșite în penitenciare se constituie ca infracțiuni și încălcări nu doar ale legislației actuale. La data săvârșirii lor, faptele sesizate veneau în contradicție chiar cu dispozițiile Codului penal anterior referitoare la „detențiunea grea” pentru pedepse politice, iar în aceeași perioadă, prin acte administrative, puteau fi încălcate chiar legile statutului totalitar comunist.

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România

Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București

Telefon: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557

Fax: +40 21 252 4860

Web: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro

E-mail: office@iiccr.ro

În considerația celor mai sus expuse, apreciem că există motive temeinice de fapt și de drept, susținute sub aspectul probatoriului, care să determine tragerea la răspundere penală a făptuitorilor - ofițeri cu funcții de conducere din cadrul sistemului penitenciar.

În susținerea prezentei sesizări, anexăm documentele, informațiile și mărturiile obținute de experții IICCR în urma activității de cercetare și investigare a faptelor semnalate; sfera mijloacelor de probă poate fi completată prin înscrisuri similare aflate în arhiva Administrației Naționale a Penitenciarelor, a Ministerului Justiției, a CNSAS și a altor instituții gestionare, prin declarații ale martorilor și/sau victimelor, precum și prin orice alt mijloc de probă util aflării adevărului și tragerii la răspundere a făptuitorilor.

Pe cale de consecință, vă solicităm să dispuneți efectuarea tuturor actelor și măsurilor necesare aflării adevărului, identificării tuturor făptuitorilor și a complicilor acestora în vederea tragerii lor la răspundere penală.

Anexăm prezentei sesizări opisul și documentele care constituie material probatoriu.

Cu stimă,

Președinte,
Marius Oprea

Director General,
Stejărel Olaru

Secretar General,
Lucia Hossu Longin